

Till

Socialdepartementet

Ert Dnr: S2026/00444

En brottsbekämpande verksamhet hos Försäkringskassan (Ds 2026:4)

Sammanfattning

Stockholms stad instämmer i vikten av en mer effektiv hantering av bidragsbrott. Dock bedömer vi att remissens förslag för att åstadkomma det riskerar att skapa ett mer fragmenterat brottsbekämpande arbete som kan bli otydligt för kommunernas del, varför vi avstyrker förslaget om en brottsbekämpande verksamhet hos Försäkringskassan. Därtill menar vi att den parallella hanteringen av bidragsbrott som förslaget innebär, i form av att olika bidragsbrott utreds av olika brottsbekämpande myndigheter, riskerar att skapa en effektiv hantering av vissa bidragsbrott, medan andra såsom exempelvis inom ekonomiskt bistånd fortsatt prioriteras ned.

Ställningstaganden

Stockholms stad lämnar synpunkter på de delar av utredningen som berör kommunens verksamhetsområden och avstår från att kommentera förslagen om hur en brottsbekämpande verksamhet hos Försäkringskassan kan fungera och organiseras.

Försäkringskassans brottsbekämpande verksamhet

Stockholms stad avstyrker förslaget om Försäkringskassans brottsbekämpande verksamhet. Staden ställer sig i grunden positivt till den övergripande ambitionen om en mer effektiv hantering av bidragsbrott. Dock instämmer vi i den risk som promemorian lyfter kopplat till en ökad svårighet att få en helhetsbild av brottsligheten, som en följd av förslaget. Genom att hantera vissa bidragsbrott som en särfråga hos en annan myndighet skulle risken för att Polismyndigheten missar viktiga kopplingar till den bredare kriminella ekonomin öka. Vidare menar Stockholms stad att ansvaret för det brottsbekämpande arbetet av organiserad brottslighet redan idag är otydligt för kommuner kopplat till samarbetet mellan Polismyndigheten och Ekobrottsmyndigheten. Otydligheten riskerar att bli ännu större med ytterligare en aktör. Med det ökar även risken för att ärenden, exempelvis i form av misstänkta brott, faller mellan stolarna. Därtill riskerar en ytterligare aktör att göra det brottsförebyggande arbetet mer fragmenterat

kopplat till vilken aktör som är kommunens primära motpart, som vi vänder oss till för stöd, samverkan och gemensamt utvecklingsarbete.

Förslagen innebär vidare att vissa bidragsbrott kommer att utredas av åklagare med biträde från Försäkringskassan eller Polismyndigheten, eller från båda myndigheterna, medan andra bidragsbrott kommer att utredas av enbart Polismyndigheten. Stockholms stad instämmer i den risk som utredningen lyfter gällande att andra bidragsbrott än de som avser förmåner och stöd som Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten beslutar om, exempelvis de som avser ekonomiskt bistånd, fortsatt riskerar att prioriteras ned på grund av att Polismyndigheten inte har tillräckliga resurser för att arbeta med dessa.

Stockholms stad bedömer att socialtjänstens uppdrag inte är förenligt med ett administrativt sanktionssystem likt det som föreslås för de andra myndigheterna under förslaget om särskild åtalsprövning för bidragsbrott. Socialtjänstens roll som samhällets yttersta skyddsnät skulle urholkas om myndigheten samtidigt förväntas besluta om sanktioner mot personer i behov av försörjningsstöd. Sådana sanktioner riskerar att få allvarliga konsekvenser för både enskilda och socialtjänstens legitimitet.

Stockholms stad förespråkar mot bakgrund av ovan att stärka polisens kapacitet att utreda bidragsbrott, istället för att bygga upp en brottsbekämpande verksamhet hos Försäkringskassan.

Stockholm som ovan

Karin Wanngård
Kommunstyrelsens ordförande